

ชี้ช่องประหยัดเงิน (ภาษี)

ภ.ง.ด.50 (จบ)

อมรศักดิ์ พงศ์พุดต้ม

amornsak@tax-thai.com

วันนี้คงเป็นการชี้ช่องสุดท้าย (จบ) ของบทความมินิซีรีส์ชุดนี้ โดยยังเหลือเวลาอีก 3 วัน (ถึง 30 พฤษภาคม 2548) ซึ่งเป็นเส้นตายของการยื่นแบบ ภ.ง.ด.50

ใครจะปรับปรุง ปรับยอดเงินภาษี หรือจะขยับหมากอย่างไร ก็ยังเหลือเวลาอีก 3 วัน (อันตราย !...แฮ่ๆ)

สำหรับท่านผู้อ่านที่ต้องการข้อมูล 2 ตอนแรก (8 ช่องทางประหยัดภาษี) ก็ขอกรุณา click ไปที่ website ของสถาบันภาษี Tax Research Center (www.tax-thai.com) เชน่เดิมครับ !

ช่องทาง 9 ส่งเสริมการขายอย่างไรให้ถูกใจและถูกเงิน (ภาษี)

การลด แลก แจก แถม เป็นกลวิธีส่งเสริมการขายอย่างหนึ่ง ที่ทุกค่ายธุรกิจการค้ามักเรียกหา และเรียกใช้บริการ โดยเฉพาะยามเมื่อเศรษฐกิจตกสะเก็ด หรือการแข่งขันเข้มข้นดุเดือด

สังขรณ์ดังกล่าวพิสูจน์ได้เสมอ ตามหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อต่างๆ...ผู้เขียนเองก็มักได้รับการกระตุ้นต่อมซื้อปิ้งอยู่บ่อยๆ จากโบรชัวร์บ้าง โทศัพท์บ้าง บางรายถึงขนาดลงทุนไปค้นพบวันเดือนปีเกิด แล้วส่งบัตรลดราคา (พิเศษ) มาให้ หรือส่งดอกไม้ช่อใหญ่มา Happy Birthday ก็มี...ซึ่งก็เล่นเอาเราเคลิ้มและหวานไหวในสารพัดแคมเปญอยู่ไม่น้อย...แฮ่ๆ ดีแต่ว่าในกระเป๋ามีสตางค์เท่านั้นเอง ก็เลยรอดพ้นจากการผจญ (ความอยากได้) ไปอย่างหวุดหวิดเฉียดฉิว !

กล่าวในมุมภาษี...ผู้เขียนมีอุทาหรณ์สอนใจแก่บรรดาพ่อค้า นักขาย และนักส่งเสริมการขาย หลายประการดังนี้ครับ

(1) **ภาระภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลด แลก แจก แถม** นั้น กรมสรรพากรวางเงื่อนไขไว้อยู่ขยับ ถ้าใครปล่อยเดินพลาด อย่างน้อยก็ต้องได้รับบาดเจ็บ หนักหน่อยก็อาจถึงขั้นเข้าห้องไอซียูเชียว

- **ภาษีเงินได้นิติบุคคล** มีหมากกลอยู่ที่มาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งบัญญัติว่า กรณีขายสินค้าหรือให้บริการในราคาต่ำกว่าราคาตลาด (เช่น ลดราคา) หรือไม่คิดราคา (เช่น ของแจกแถม) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (เช่น ไม่มี Promotion Campaign รองรับ) ก็จะต้องถูกประเมินรายรับเพิ่ม และเสียภาษีเงินได้ตามราคาตลาด

- **VAT** ที่วางหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้หลายประการ เช่น กำหนดว่า เฉพาะส่วนลดการค้า (Trade Discount) ซึ่งเป็นการลดราคาทันทีที่ตกลงซื้อขาย จึงไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ม. 79 (1)) ส่วนกรณีแจก แถม จะต้องเป็นการแถมพร้อมขาย (VAT #40) เป็นต้น

- **ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย** กรณีมีการจ่ายรางวัล ส่วนลด หรือประโยชน์ใดๆ เนื่องจากการส่งเสริมการขาย จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ไว้ 3% ตามข้อ 12/2 ของ ท.ป. 101/2544 เป็นต้น

(2) **กลวิธีลดบวลงภาษี** นั้น ความจริงมีหลักการง่ายๆ คือ จะต้องมีการกำหนดแคมเปญส่งเสริมการขายไว้ชัดเจน และเดินตามเงื่อนไขที่กฎหมายวางไว้ในแต่ละกรณีโดยเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น โรงแรมภูเก็ตสะอื้น วางแคมเปญลดราคาห้องพัก 80% ตลอดปี 2548 + ตักตวงสาวได้ 1 ตัว แก่ผู้ที่เข้าพักเกิน 3 คืน...โรงแรมฯ จะต้องออกไปกำกับภาษีโดยแสดงตัวเลข 3 รายการ คือ ราคา

ห้อง 10,000 หักส่วนลด 8,000 บาท ราคาสุทธิ 2,000 บาท และระบุในใบกำกับภาษีด้วยว่า มีการแถมตุ๊กตา 1 ตัว มูลค่า 200 บาท เป็นต้น

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า นักธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จ นอกจากจะต้องไหว (รอบรู้การข่าว การค้า) ตาไว (มีวิสัยทัศน์ และอ่านเกม (การค้า) ทะลุ) แล้ว ยังต้องมีมุกที่ไวด้วย (แสบๆ คือ ต้องคมเก่งจนรู้ว่า หลุมใดเป็นขุมทรัพย์ หรือหลุมบ่วงภาษี !)

ช่องทาง 10 Thin Capitalization เป็นการจัดโครงสร้างของเงินทุนที่จะนำมาใช้ในการประกอบ

ธุรกิจ ซึ่งมองผลได้เสียได้หลายมิติ คือ มิติการค้า มิติทางการเงิน เป็นต้น ...แต่ในที่นี้เราจะถกกันเฉพาะในมุมภาษีอากร

Thin Capitalization เป็นคำที่ฮิตในมุมของการภาษีอากรระหว่างประเทศ โดยเป็นการจัดสรรโครงสร้างของเงินทุนระหว่าง**ทุนจดทะเบียน** กับ **เงินกู้ยืม**

กรณีแหล่งที่มาของเงินทุนทางธุรกิจ (Source of Fund) เกิดจากการระดมทุนจากผู้ถือหุ้น (ทุนจดทะเบียน) ผลทางภาษี ก็คือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้นจะไม่ถือเป็นรายได้ของบริษัท เพื่อการรักษารูป และเมื่อผลประกอบการดีมีกำไรงาม การจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น ก็ยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอีกด้วย เช่น กรณีของกฎหมายภาษีอากรไทย ผู้ถือหุ้นที่เป็นบริษัท จะได้รับการลดหย่อนภาษีโดยยกเว้นเงินได้ทั้งหนึ่ง หรือยกเว้นทั้งหมด (ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียน หรือ Holding Company) ตามนัยมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร หรือหากเป็นผู้ถือหุ้นบุคคลธรรมดา (คนไทย) ก็จะได้รับสิทธิเลือกวิธีเสียภาษีตามมาตรา 47 ทวิ โดยวิธีการเครดิตเงินปันผลตามมาตรา 47 ทวิ ซึ่งให้ผลลัพธ์เป็น Negative Effect ทำให้ภาระภาษีรวมที่ต้องชำระลดลง เป็นต้น

แต่ถ้าเป็นกรณีที่บริษัทกู้ยืมเงินจากหุ้นส่วน หรือบุคคลภายนอก ดันทุนทางการเงิน (ดอกเบี้ยจ่าย) สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายของบริษัทผู้กู้ ทำให้กำไรสุทธิต่ำลงและชำระภาษีเงินได้น้อยลง ต่างจากการจ่ายเงินปันผล ซึ่งไม่สามารถหักเป็นรายจ่ายแต่อย่างใด

ดังนั้น การจัดสรรโครงสร้างของเงินทุนทางธุรกิจ จึงส่งผลต่อภาระภาษีทั้งในระดับบริษัทและระดับผู้ถือหุ้น... กฎหมายภาษีของประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงมักกำหนดหลักเกณฑ์ มิให้มีส่วนเกินการกู้ยืมสูงเกินไป

ถ้าจะถามถึงบริษัทไทยและผู้ประกอบการ SMEs ก็สามารถนำแนวคิด (concept) ดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางภาษีแก่ตนได้เช่นกัน นอกจากนั้น SMEs และวิสาหกิจไทย ก็ยังมีช่องทางประหยัดภาษีจากวิธีบริหารเงินทุนดำเนินการได้อีก 2 แนวทาง คือ

(1) การจำกัดทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท (พ.ร.ฎ. #431) ก็จะได้รับสิทธิลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลงมา โดยกำไรสุทธิ 1 ล้านบาทแรก เสีย 15% กำไรสุทธิที่เกิน 1 ล้าน แต่ไม่เกิน 3 ล้านบาท เสียภาษีเพียง 25% เท่านั้น

(2) การจดทะเบียนชำระเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI หรือ SET ภายใน 5 กันยายน 2548 ก็จะได้รับสิทธิเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเพียง 20% และ 25% ตามลำดับเป็นเวลา 5 รอบบัญชี

ช่องทาง 11 การเลือกวิธีบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ทางภาษีอากร

พูดถึงเรื่อง “**กระบวนการบัญชีเพื่อประหยัดภาษี**” นั้น ประมวลรัษฎากรฉบับปัจจุบันเปิดช่องไว้หลายๆ กรณี แต่ในที่นี้ขอยกตัวอย่างพอสังเขปดังนี้ครับ

(1) **ธุรกิจสนามกอล์ฟ** (ป.39/2537) ก่อนที่จะเจาะเข้าสู่เนื้อหา...ตามสไตล์ของผู้เขียน คงต้องเกริ่นกล่าวถึงปมประวัติความเป็นมาซะก่อน

อันว่าแนวทางของ ป.39/2537 นั้น มาจากท่าน ‘หม่อมเต่า’ (ม.ร.ว.จตุรมงคล โสณกุล) ซึ่งในยุค 2530-2540 นั้น ต้องถือว่าท่านดังมาก...แต่ด้วยรุ่นสมัยนี้ อาจรู้จัก ‘ส.ส.หล่อจิว’ (ม.ล.อภิเมงคล โสณกุล) มากกว่า...ก็ต้องบอกว่า ‘หม่อมเต่า’ คือ คุณพ่อของ ‘หล่อจิว’ ขอรับ !

‘หม่อมเต่า’ เป็นผู้มีส่วนในกีฬากอล์ฟเป็นชีวิตจิตใจ ดังนั้น สมัยเป็นอธิบดีกรมสรรพากร จึงวางแนวปฏิบัติในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับค่าสมาชิกสนามกอล์ฟ (Membership Fee) ไว้ว่า ผู้ประกอบกิจการสนามกอล์ฟมีสิทธิเลือกวิธีคำนวณรายได้เพื่อการรัษฎากรได้ 2 วิธี คือ นำรายรับมาเฉลี่ยตามส่วนแบ่งจำนวนปีของการเป็นสมาชิก หรือถือเป็นรายได้ทันทีทั้งจำนวนก็ได้...แอ้อ! แน่นอนว่า ฟุ่งห่าน (ธุรกิจสนามกอล์ฟ) ย่อมต้องเลือกวิธีกระจายรายได้เป็นหลายๆ ปี เพราะทำให้เสียภาษีช้าลง

(2) **ธุรกิจค้าสังหาริมทรัพย์** ซึ่งปัจจุบันนี้ ต้องคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยวิธีผ่อนชำระ (Modified instalment method) ตามนัยแห่งคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.61/2539 ซึ่งต่างจากวิธี instalment แท้ๆ ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 ตรงที่ต้องนำเงินมัดจำมาเสียภาษีด้วย

ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของสภาวิชาชีพบัญชี (เดิมคือ สมาคมนักบัญชีฯ) เข้าร่วมพิจารณาปรับปรุงประมวลรัษฎากร ซึ่งส่วนหนึ่งก็คือการแก้ไขหลักเกณฑ์การคำนวณรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ (ภาษีอากร) ให้สอดคล้องกับเกณฑ์คงค้าง (ตามหลักบัญชี)

กล่าวสำหรับกิจการค้าสังหาริมทรัพย์ฯ นั้น มีแนวคิดว่าจะยอมรับให้นำเอาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ตามมาตรฐานการบัญชี #26 ทั้ง 3 วิธี มาเป็นเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย...ซึ่งกรณีดังกล่าวก็จะทำให้กฎหมายภาษีสอดคล้องกับประเพณีการค้าและกรมสรรพากรก็มิได้เสียประโยชน์แต่อย่างใดในภาพรวม เพราะไม่ว่ากิจการจะเลือกวิธีการบัญชีแบบใด ก็ล้วนมีผลผลิตรวม (กำไรสุทธิรวมตลอดโครงการ) เท่ากันทุกวิธี...นี่ก็รอมมา 2 ปีแล้ว ยังไม่มีวิวัฒนาการจะคลอคลำสั่ง ท.ป.1/2528 (ฉบับปรับปรุง) ซะที เพราะที่นี่ (คือสไตล์) ประเทศไทย !

ส่งท้าย

ทำงานเลี้ยง ย่อมต้องมีวันเลิกลา !

อีก 3 วัน จะเป็นวันสุริยคราส (30 พฤษภาคม 2548 วันสุดท้ายของการขึ้นแบบ ภ.ง.ด.50) แล้ว

ผู้เขียนจึงขออาราธนาให้ท่านผู้ประกอบการทั้งหลาย **คิดดี** (คำนวณภาษีได้ประหยัดๆ) **ฝันดี** (คือ เห็นแต่แม่ย่านางสาวสวยแห่งสรรพากร โดยอย่าได้เจอสรรพากรในปางยักษ์) และช่วยกันเสียภาษีให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยให้ถูกๆ (เงิน) กันถ้วนหน้า นะครับ !